

UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN TEMEL KURALLARI VE ATILIM ÜNİVERSİTESİ'NDE UZAKTAN EĞİTİM

UZAKTAN EĞİTİM İLKE ve KURALLARI

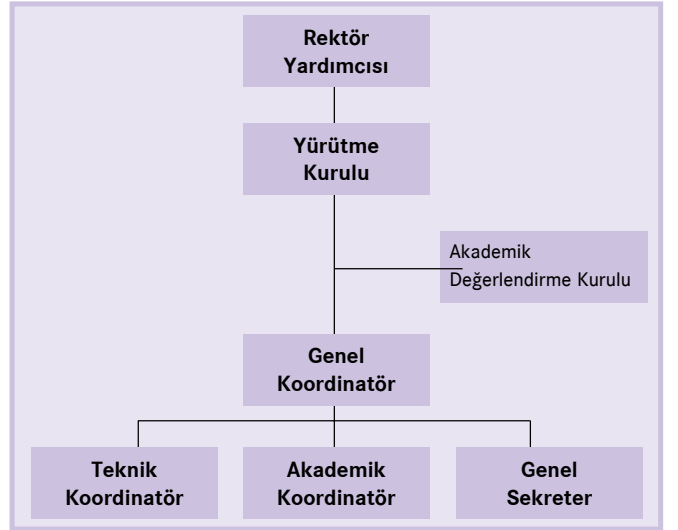
Dünyada artan nüfus ve eğitime olan yüksek talep neticesinde klasik örgün eğitim sistemi mekan ve zaman boyutlarının yüksek maliyeti ve diğer kısıtlardan ötürü ihtiyaçları yeteri kadar karşılayamadığı görülmektedir. Bu nedenle çağımızda hızla gelişen yüksek iletişim teknolojilerinden yararlanılarak eğitim ve öğretimde elektronik ortamda reformist sistemler geliştirilmiştir. Bunların başında online eğitim sistemi gelmektedir. Uzaktan eğitim sistemi ile hoca ve öğrenci her zaman karşı karşıya getirilerek yakın bir ilişki sağlamakta, ayrıca canlı ders saatleri ve diğer eğitim enstrümanları da kullanılmaktadır. Sistem bütün kural ve ilkeleriyle uygulandığı takdirde bir nevi sanal örgün eğitim niteliği kazanmaktadır. Ayrıca bir takım avantajlara da sahiptir.

İfade etmek isterim ki; örgün eğitimde yıllarca hizmetim ve uzaktan eğitimdeki yedi yıllık deneyimimde gözlemlediğim öğrencilerimizin sosyal ve psikolojik özelliklerinin uzaktan eğitim sistemine çok uygun olduğudur. Ancak ülkemizde belirli üniversite ve kurumlarda yapılan uzaktan eğitim programları, sistemin bilimsel kural ve ilkelerinin gereği gibi uygulanmadığı görülmekte, basit pratik yaklaşımlarla sistem amaç ve özelliklerinden uzaklaştırılmaktadır. Bu da öğrencilerde yanlış algılara neden olmaktadır. Bu amaçla uzaktan eğitim sisteminin örgüt yapısını, eğitim kural ve enstrümanlarını, elektronik ortamda beklenmesi gereken boyutlarını özetle sunmak istiyorum;

Uzaktan eğitim sisteminin bir bilgisayar projesi teknolojisi olmadığını, eğitim ve öğretim projesi olduğunu burada ifade etmek isterim. Çünkü sistemin amacı iyi bir öğretim üyesi kadrosu, standartlara uygun anime edilmiş ders kitapları ve elektronik ortamda bunun öğrenciye sunulmasıdır. Uygulamada, bazı kuruluşların sistemi bilgisayar firmalarını ve bilgisayar teknolojisine domine ettikleri görülmektedir. Oysa ki firmalar bu hizmeti sadece destekleyici ve teknik bir hizmet olarak sunmalıdır. Sistemde bu konunun ciddi bir biçimde gözönüne alınması ve değerlendirilmesi gerekir.

UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNDE ÖRGÜTSEL YAPI

Uzaktan eğitim sistemini örgün eğitimin içinde ve bir parçası gibi görmek sistemin özelliğine aykırıdır. Elektronik bir ortamda eğitim hizmeti verilmektedir. Hızlı karar ve uygulamalara gidilmesi gerekir. Nitekim bunu gözönüne almayan kuruluşlar zaman içinde dar boğaz ve sıkıntılarla karşılaşmışlardır. Öğrenci şikayet ve yakınmalarına sebep olmuşlardır. Bu eğitimin başarılı sonuçlar verebilmesi için sistemin bütün işlevlerini uygulayacak bir örgüt yapısına ihtiyaç vardı. Bu amaçla Atılım Üniversitesi uzaktan eğitim sisteminin örgüt şeması örnek olarak aşağıda verilmiştir:

ÖĞRETİM VE EĞİTİM MODELİ

Uzaktan Eğitim sisteminde öğrencilere başarılı bir eğitim modeli sunabilmek için başlıca beş fonksiyonun geliştirilmesi ve uygulanması zorunludur:

1. Öğretim Üyesi Kadrosu
2. Ders Kitaplarının Hazırlanması
3. Elektronik Ortamda Ders Kitaplarının Animasyonu
4. Öğretim Yönetim Sisteminin Kurulması
5. Eğitim Enstrümanları

1. Öğretim Üyesi Kadrosu: Sistemde öğretim üyesi kadrosunun deneyimli ve birikimi olan öğretim üyelerinden oluşması önem kazanmaktadır. Uzaktan eğitimde sınıf sıcaklığı olmadığından canlı sohbet saatlerinde deneyimli öğretim üyelerinin öğrenciyle olan diyalogları yol gösterici bir nitelik taşımaktadır. Eğitim konusundaki tecrübeleri sistemin en etkileyici ana konularından birisidir. Kadroların, Ders kitaplarına sahip veya bu dersleri fiilen veren öğretim üyelerinden oluşması düşünülmelidir.

Uzaktan Eğitim Sisteminin en büyük avantajlarından biriside yurt içinde ve yurt dışında çeşitli üniversitelerde istenilen öğretim üyelerinin görevlendirme imkanının bulunmasıdır. Bu esnekliği de göz önüne alarak öğretim üyesi seçimi sıkıntısız ve daha rahat yapılabilir.

2. Ders Kitaplarının Hazırlanması: Uzaktan eğitim sisteminde ders kitaplarının hazırlanması konusu iyi bir araştırmayı gerektirmektedir. Bu konuda daha önceden eser yazmış öğretim üyelerinin tercih edilmesi gerekmektedir. Web tabanına verilecek ders kitaplarının hazırlanmasında hacim ve içerik yönünden sisteme uygun biçimde standartların geliştirilmesine dikkat edilmelidir. Üslup, hacim ve ifade tarzı açık ve net olmalıdır.

3. Elektronik Ortamda Ders Kitaplarının Animasyonu: Uzaktan eğitim sisteminin en önemli teknik konusu web tabanına verilen ders kitaplarının animasyonudur. Öğrenci açısından ciddi bir animasyon yaklaşımı büyük oranda verimli olmakta ve öğrenciyi eğitimde tatmin etmektedir.

Ülkemizde animasyon yaklaşımında, standartlara uygun nitelikte bir uygulamanın olmadığı görülmektedir. Animasyon felsefesi örgün eğitimdeki sıcak sınıf ortamını yaratmak hedefini taşır. Animasyon, öğrencinin canlı eğitimde tıpkı ders hocası gibi dikkatini çeker, hareketli şekiller sunar ve böylece sınıf sıcaklığının yokluğunu gidermeye çalışır. Bu amaçla başarılı bir animasyon için aşağıdaki dört işlemin geliştirilmesi ve uygulanması gerekir:

a- Sayfa Animasyonu; sayfanın belirli bir renk animasyonuna dönüştürülmesi,

b- Yazı Animasyonu; web tabanına verilen ders kitaplarının bölümleri dahil olmak üzere yazıların anime edilmesi,

c- Şekil ve Resim Animasyonu; grafikler, şemalar, formüller dikkat çekici renklerle anime edilmeli ve bir kısmının hareketli olması,

d- Renk Animasyonu; animasyonda renklerin kullanılması abartılı olamayacağı gibi sönükte olamayacaktır. Öğrenciye estetik bir sunum yapılmalı ve öğrenmeyi kolaylaştırmalıdır.

4. Öğretim Yönetim Sisteminin Kurulması: Uzaktan Eğitim Sisteminde hoca ve öğrenciyi karşı karşıya getirecek, rahatlıkla buluşturacak, eğitim ve bilgi ilişkisi sağlayacak bir sistemdir. Üzülerek belirtirim ki, ülkemizde dışarıdan getirilen kopya edilmiş LMS'lerin (Öğretim Yönetim Sistemi) sıkıntı yarattığı görülmektedir. LMS' den beklenen ders hocası ve öğrencinin, basit ve kolay sisteme girmesi, rahatlıkla ulaşmak istediği bilgilere ulaşabilmesidir. LMS üniversitelerimizin geleneksel üslup ve ifadesine göre hazırlanmalı ve bilgi kaynaklarına sistemde girift yollara başvurmadan en kısa sürede ulaşılmalıdır.

5. Eğitim Enstrümanları: Uzaktan Eğitim Sisteminde, örgün eğitimden farklı enstrümanlar kullanılmaktadır. Ve bu enstrümanlar 24 saat devreye sokulabilir. Sistemin zenginliği başlıca beş eğitim enstrümanını kullanabilmesidir. a- Duyuru, b- Mesaj, c- Canlı Sohbet, d- Tartışma Konuları, e- Ödevler

ATILIM ÜNİVERSİTESİ'NDE UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

Atılım Üniversitesi yukarıda ifade edilen kural ve ilkelere uygun olarak örgütlenme kararı vererek sistemin tüm özelliklerini taşıyan bir yapılanmaya gitmiştir. Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü tarafından, bir yıllık araştırma ile YÖK'ün taleplerine cevap verecek şekilde çalışmalar yapılmıştır. Bu bağlamda örgüt yapısı kurulmuş, eğitim modelleri teker teker ele alınarak standartları geliştirilmiş ve bu araştırmaların bilgisi ışığında eğitime geçilmiştir. Ayrıca sistemin bütün özelliklerini, birim ve eğitim modellerini kavrayan bir yönerge hazırlanarak uygulamaya konulmuş ve bu yönerge YÖK başkanlığına sunulmuştur.

Bu çalışmalar neticesinde 2008-2009 Akademik yılında, Atılım Üniversitesi Uzaktan Eğitim Koordinatörlüğü; uzman kadrosu ile iki ön lisans (Bilgisayar Teknolojisi ve Programlama ve Turizm Konaklama İşletmeciliği) ve bir yüksek lisans (e- MBA) programıyla eğitime geçmiştir. Üniversitemizin, bu eğitim sisteminde yukarıda yeralan kural ve ilkeleri, örgüt yapısını önerdiği bütün bilimsel modelleri uygulamayı hedef almış ve uygulamaktadır. Amacımız; öğrencilerimize bilimsel ve mesleki bir eğitim verme, bilgi kaynaklarına ulaşabilme ve neticede yönetim birimleriyle rahatlıkla diyalog kurarak isteklerini yansıtabilme imkanlarını yaratmaktır.

Prof. Dr. Tevfik TATAR Uzaktan Eğitim Genel Koordinatörü